

De
Bo

B. 710.

4

3

TARGUMIM
IN
USUM AUDITORUM
IN
ACADEMIA JULIA.

HELMSTADII,
Typis GEORG-WOLFGANGI HAMMII
Acad. Typogr.

HERMANNUS von der **W**ardt

L. S.

INter vetera orientis monumenta
Existunt & Targumim, chaldaica
versiones hebraicorum codicum V.
T. Et hæc à Studiosis inspicienda in
Academiis, ut cognoscant, quam
bene aut male Commentatores illa
allegent: Quam prope in interpre-
tando accedant ad Fontes, quamve
longe ab illis abeant: Quam multa
ex opinionibus suæ ætatis immiscue-
rint, à Fontibus aliena: Quam &
suis locis præclare suppleverint sen-

A 2

sum.

sum. Debent Studiosi in foro Aca-
demico apti reddi ad iudicandum
recte de vera Fontium sententia,
& interpretum quorumcunque, ve-
terum & recentiorum, commen-
tatione. Veritati adsuescendi, non
opinionum. Eundem proinde illis
per *Chaldaicorum quoque veterum*
interpretum vivos, ut omnibus
limpidos discant praefere fontes,
sola sua puritate ac dulcedine ani-
mum explentes. Sc. in Acad.

Jul. A. MDCCXIV.

d. 12. Jan.

ONKE.

ONKELOSI TARGUM

EXODI XV.

v. 1. נִשְׂבַּח וְנוֹרָה קָרַם יְהוָה אֲרֵי אֲתַנְּתָהּ

עַל־גּוֹתְנִיָּא וּגְאוּתָא דִּילֵהּ הוּא סוּסִיָּא
וּרְכִבָּה רַמָּא בּוֹמָא:

v. 2. תּוֹקֵפִי וְתוֹשְׁבַחְתִּי דְחִילָא דִּיהוָה אִמַּר

בְּמִימְרֵהּ וְהוּא לִי לְפָרוֹק דִּין אֱלֹהֵי
וְאִבְנֵי לֵהּ מִקְדָּשׁ אֱלֹהֵא דְאַחַבְתִּי
וְאַפְלַח קְרַמּוֹתֵי:

v. 3. יְהוָה מְרִי נִצְחון קְרַבִּיָּא יְהוָה שְׁמֵהּ:

v. 4. רְתִיבֵי פְרַעַה וּמִשְׁרֻתֵהּ שְׂרֵי בִימָא

וּמִבְחָר) (3

* (6) *

וּמִבְּחַר זַבְרוּחַי אֶטְבְּעוּ בַיּוֹמָא דְסוּף:

v. 5. תְּהוֹמֵינָא חֲפּוּ עֲלִיהוֹן נַחְתּוּ לְעַמְקֵינָא

כְּאַבְנָא:

v. 6. יְמִינְךָ יְהוּה אֲדִירָא בְּחִילָא יְמִינְךָ

יְהוּה תְּבַרְתָּ סְנָאָה:

v. 7. וּבְסִגְי תּוּקְפְךָ תְּבַרְתְּנוֹן לְרַקְמוּ עַל

עַמְךָ שְׁלַחַת רֹגְזָךָ תְּשִׁיבְנוֹן כְּנִירָא

לְקֶשֶׁא:

v. 8. וּבְמִימְר פּוּמְךָ חֲפִימוּ מֵיָא קְמוּ

כְּשׁוּר אֲזִלָּא קְפוּ תְּהוֹמֵי בְּלֶפָא דְיוֹמָא:

v. 9. רַחֵם אֲמַר סְנָאָה אֲרָדוּף אֲרִיבִיק

אַפְלַג סוּתָא תְּשַׁבַּע מְנַחוֹן נַפְשִׁי

אַשְׁלוּף הַרְבֵּי תְּשִׁיבְנוֹן יְרִי:

אַמְרַת

* (7) *

v. 10. אַמַּרְתָּ כְּמִימְרֵךְ חָפַא עֲלֵיהוֹן יִמָּא

אַשְׁתַּקְעוּ כְּאִבְרָא כְּמִין תְּקִיפִין:

v. 11. לִית בַּר מְנַךְ אַתְּ הוּא אֱלֹהָא יְהוּה

לִית בַּר מְנַךְ אֱלֹהָא אַתְּ אֲדִיר בְּקוּרְשָׁא

רְחִיל תּוֹשְׁבַחֲךָ עֵבֶר פְּרוּשָׁן:

v. 12. אֲרוּמַתְּ יִמִּינְךָ בְּלַעַתְנוּן אֲרַעָא:

v. 13. רַבְרַתְּ בְּטַבְתְּךָ לַעֲמָא רַגְזָא רִי פְּרַקְתָּ

סוּבְרַתְּוִי בְּתוֹקְפָא לְרִירָא דְקוּרְשָׁךְ:

v. 14. שְׁמַעוּ עִמָּא זַעוּ רַחֲלָא אַחַרְתְּנוּן

לְרַהוּן יִתְבִּין בְּפִלְשֶׁת:

v. 15. בְּכֵן אַתְּבְּהִילוּ רַבְרִיבֵי אַרוּם תְּקִיפֵי

מוֹאֵב אַחַרְנוּן רְתִיתָא אַתְּבְּרוּ כֹל רַהוּן

יִתְבִּין בְּכַנְעָן:

תּוֹפּוּל

v.16. תפול עליהון אימתא ורחלתא בסגו

תוקפך ישתקון כאבנא עד דיעבר עמך

יהוה ית ארנונא עד דיעבר עמא רנן

די פרקת ית ירדנא:

v.17. תעלנון ותשרנון בטורא ראחסנתך

אתר מתקן לבית שכנתך אתקנת יהוה

מקדשא יהוה אתקנה ירד:

v.18. יהוה מלכותה קאם לעלם ולעלמי

עלמיא:

v.19. ארו עלו סוסות פרעה ברתיכוהי

ובפרשוהי כימא ואתיב יהוה עליהון

ית מי ימא ובניו ישראל הליכו בבושתא

בגו ימא:

JONA-

JONATHANIS TARGUM

JOSUÆ XXIV.

v. 1. כִּנְשׁ יְהוֹשֻׁעַ ית כֹּל שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל

לְשִׁכְּם וּמָרָא לְסַבִּי יִשְׂרָאֵל וּלְרִישׁוֹתָי
וּלְרִיבֵנוֹהֵי וּלְסִרְכוּהֵי וְאַתְעֵתְרוּ קָרַם יְהוָה:

v. 2. וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְכֹל עַמָּא כִּרְנָן אֲמַר

יְהוָה אֱלֹהֵא יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר פֶּרֶת וְיִתְיֹב
אֲבַחְתְּכוֹן מַעֲלָמָא תִּרְחַ אֲבוֹהֵי וְאֲבָרְהֵם
וְאֲבוֹהֵי דְגִחֹר וּפְלַחוּ לְטַעוֹת עַמֵּינָא:

v. 3. וְדַבַּרְתָּ ית אֲבוּכוֹן ית אֲבָרְהֵם מַעֲבַר

פֶּרֶת וְאוּבֹלֶת יתָה כְּכֹל אֲרַעָא רַכְנֵעַן
וְאַסְגִּיתִי ית כְּנוֹהֵי וְיִתְבַּת לֵה ית
יִצְחָק:

וְיִתְבַּת

B

v. 4. וַיִּהְיֶה לִיצְחָק יַעֲקֹב וַיֵּת עֵשׂוּ וַיִּהְיֶה

לְעֵשׂוּ יֵת טוֹרָא דְשַׁעֲרֵי לְמִירַת יֵתָּה
וַרְעֻקוֹב וּבְגֹזְהִי נִחְתּוּ לְמִצְרַיִם:

v. 5. וַשְּׁלַחַת יֵת מִשֶּׁה וַיֵּת אֲהַרֹן וּמַחַת

יֵת מִצְרַיִם כְּמֵא רַעְבָּרַת בִּינְיָהוֹן וּבְתַר
כֵּן אַפְקַת יֵתְכוֹן:

v. 6. וַאֲפַקַת יֵת אֲבַהְתְּכוֹן מִמִּצְרַיִם וְאֵתִיתוֹן

לְיַמָּא וּרְדַפוּ מִצְרַיִם בְּתַר אֲבַהְתְּכוֹן
בְּרֵתִיכוֹן וּבְפִרְשֵׁיוֹן לְיַמָּא דְסוּף:

v. 7. וַצִּיעִיקוּ קָדָם יְהוָה וְשׂוּי קַבְלָא בִּינְיָכוֹן

וּבִין מִצְרַיִם וְאֵתִי עֵלוּהִי יֵת יַמָּא
וּחִפְנֹן וְחֹזָאָה עֵינִיכוֹן יֵת דִּי עֵבְרַת
בְּמִצְרַיִם וַיִּתְבַּתּוֹן בְּמַדְבְּרָא יוֹמִין סְגִיאוֹן:
וְאַעֲלַת

* (II) *

4. v. 8. וְאֵעֵלֶת יִתְכוּן לְאֶרֶץ אֲמֹרָתָה דִּיתְכּ

בְּעֵבְרָא דִּירְדְנָא וְאֲזִיחוּ קִרְבָּא עִמְכוּן

וּמְסַרְת יִתְהוּן בִּידְכוּן וִירִיתוּן יִת אֲרַעְהוּן

וְשִׁיעִיתְנוּן מִן קִרְמִיכוּן:

5. v. 9. וְקָם בֶּלְק בֵּר עֲפֹר מִלְכָּא דְמוֹאֵב

וְאֲזִיחַ קִרְבָּא בְּיִשְׂרָאֵל וְשִׁלַּח וְקָרָא

לְבַלְעָם בֵּר בְּעוֹר לְמַלְט יִתְהוּן:

6. v. 10. וְלֹא אֲבוֹתַי לְקַבְּלָא מִן בְּלַעַם

וּבְרַךְ בְּרַכְהָ יִתְכוּן וְשִׁנְכֵת יִתְכוּן מִן

יְרֵה:

7. v. 11. וְעִבְרִתוּן יִת יִרְדְנָא וְאֲתִיתוּן לִירִיחוֹ

וְאֲזִיחוּ קִרְבָּא בְכוּן יִתְבִּי יִרִיחוֹ

אֲמֹרָאֵי וּפְרוֹאֵי וּכְנַעֲנָאֵי וְחִתָּאֵי

וְגֵרְשָׁאֵי

B 2

וּגְרָשָׁאֵי הוֹאֵי וַיְבוֹסֵאֵי וּמִסֵּרְתָּ יְתָחוֹן
בְּיָדְכֹן:

v. 12. וְשִׁלַּחַת קְדָמִיכוֹן יַת עֲרֵעִיתָּ וְתִרְכַּת
יְתָחוֹן מִן קְדָמִיכוֹן תִּרְיוֹן מַלְכֵי אֲטוּרָאֵי
לֹא בְחִרְבְּךָ וְלֹא בְקִשְׁתְּךָ:

v. 13. וַיַּחֲבֵת לְכוֹן אֲרַעָּא דִּי לֹא לְאִיתוֹן
בָּהּ וּקְרוּיוֹן דִּי לֹא בְנִיתוֹן וַיְתַבְּתוֹן
בְּהוֹן כְּרַמְיוֹן וְזוּרְתוֹן דִּי לֹא נִצְבְּתוֹן
אֶתוֹן אֲכָלְיוֹן:

v. 14. וּכְעַן דְּחִילוֹ מִן קַדָּם יְהוָה וּפְלַחוֹ
קְדָמוֹהֵי בְשִׁלְמוֹתָּא וּבְקוֹשְׁטָא וְאַעֲדוֹ יַת
טַעֲוִיתָּא דִּי פְלַחוֹ אֲבַהֲתְכוֹן בַּעֲבַר פְּרַת
וּבְמַצְרִים וּפְלַחוֹ קַדָּם יְהוָה:

וְאַב

v. 15. וְאִם זָבוּשׁ בְּעֵינֶיכוֹן לְמַפְלַח קָרָם

יְהוּה בְּחָרוּ לְכוֹן יוֹמָא דִּין קָרָם

מִן תְּפִלְחוֹן אִם יִתְּ תַעֲוֹתָא דִּי פִלְחוּ

אַבְהַתְכוֹן רַבְעִבְרָא דַפְרַת וְאִם טַעוֹת

אַמוֹרָאי דִּי אַתּוֹן יִתְכִין כְּאַרְעֵהוֹן כְּרָם

אַנָּא וְאַנְשׁ בֵּיתֵי נַפְלָה קָרָם יְהוּה:

v. 16. וְאַתִּיב עִמָּא וְאִמַר חַס לְנָא

מִלְמַשְׁבַּק יִתְּ פוֹלְחָנָא דִּיהוּה לְמַפְלַח

טַעוֹת עִמְמִיא:

v. 17. אֲרִי יְהוּה אֱלֹהֵנָא הוּא דַאֲסַק יִתְנָא

וִית וְאַבְהַתְנָא מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִבֵּית

עֲבָדוֹתָא וְדִי עֲבַד לְעֵינָנָא יִתְּ אֲתִיָּא

וִית רַבְרַבְתָּא הָאֵלִין וְנִטְרָנָא בְּכַל

אוֹרְחָא

C

אֹרְחָא דִּי הַלְכְנָא בְּהָ וּבְכָל עַמְמִיָּא
דִּי עֲבַרְנוּ בִּינֵיהוֹן:

v. 18. וְתַרְדּוּ יְהוּה ית כָּל עַמְמִיָּא וְיִת

אֲמֹרָאָה יִתְב אֲרַעָא מִן קַדְמָנָא אַף

אַנְחָנָא נִפְלַח קַדְמִי יְהוּה אֲרִי הוּא

אֱלֹהֵנָא:

v. 19. וְאָמַר יְהוֹשֻׁעַ לַעֲמָא לֹא תוּכְלוּן

לְמַפְלָה יְקַדְמִי יְהוּה אֲרִי אֱלֹהֵא קַדִּישָׁא

הוּא אֵל קַנָּא הוּא מִן קַדְמִי דִּין

דְּקַשְׁוֹט לֹא יִשְׁבּוּק לְחֻזְבִּיכּוֹן וּלְחַטְאִיכּוֹן:

v. 20. אֲרִי תִשְׁבְּקוּן ית פּוֹלְחָנָא דִּיהוּה

וְתַפְלַחוּן טַעוֹת עַמְמוּא וִיתוּב וְיִכְאֵשׁ

לְכוּן וְיִשִּׁיעִי יִתְכוּן בְּתַר יְאוּטִיב לְכוּן:

וְאָמַר

v. 21. וַאֲמַר עַמָּא לַיהוֹשֻׁעַ לֹא אֱלֹהִים

קָדְמֵי יְהוָה נִפְלָח:

v. 22. וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעַמָּא סְהַרִּין אֲתוֹן

בְּנַפְשֵׁיכֹן אֲרִי אֲתוֹן כְּחֶרְתוֹן לְכוֹן יִת

פּוֹלְחָנָא דְיִי לְמַפְלַח קְדָמוֹהִי וַאֲמַרְו

סְהַרִּין:

v. 23. וְכֵעֵן אֲעֲרוּ יִת טַעוֹת עַמְמִיא דְיִי

בְּיַיִכוֹן וַאֲפָנוּ יִת לְבָכוֹן לְפּוֹלְחָנָא דְיִי

אֱלֹהֵא דְיִשְׂרָאֵל:

v. 24. וַאֲמַרו עַמָּא לַיהוֹשֻׁעַ יִת יְהוָה

אֱלֹהֵנָא נִפְלַח וְלַמִּסְרָה נִקְבַּל:

v. 25. וְגִזַּר יְהוֹשֻׁעַ קִים לְעַמָּא בְּיוֹמָא הַהוּא

וְשׂוּי לֵיה קִים וְרִין בְּשִׁכְמֵם:

וְכַתְב

C 2

v. 26. וְכָתַב יְהוֹשֻׁעַ ית פִּתְגָמֵי־הָאֱלֹוִים

וְאַצְעָעָנוּן בְּסֵפֶר אֲזָרִיתָא דִּי וְנָסִיב

אַבְנָא רִפְתָּא וְאַקִּימָה תַּמָּן תַּחֲוֹת אֱלֹתָא

דִּי בְבִיף מְקַרְשָׁא דִּי:

v. 27. וְאָמַר יְהוֹשֻׁעַ לְכָל עַמָּא חָא אַבְנָא

חָדָא וְתִהִי לְנָא כְּתָרִין לוֹחֵי אַבְנֵי

קִימָא אַרִי יִתָּה עֲבָדְנָא לְסַהְרוּ אַרִי

פִּתְגָמֵי־אֱלֹוִים וְכְתִיבִין עֲלֵהּ מַעֲוִן כָּל

פִּתְגָמֵי־אֱלֹוִים דִּי דִּי מַלְל עַמְנָא וְתִהִי

בְּכוּן לְרַכְרְכוּ וּלְסַהְרוּ דְלִמָּא תְּכַדְכוּן

קְרַם אֱלֹהֵכוּן:

JONA.

JONATHANIS TARGUM
ESAIÆ XXXIIX.

6. v. 9. כְּתַב אֹדָאָה עַל נֶסֶא דְאַתְעֵבֵר

לְחֻזְקֵיהוּ מֶלֶךְ שְׁבַטָא דְבֵית יְהוֹרָה כֹּר

מֵרַע וְאַתְסִי מִמְרַעֵה:

7. v. 10. אֲנָא אִמְרַת בְּרוּן יָמֵי אֲהֶרָן בְּתַרְעֵי

שְׂאוּל עַל דְּכַרְנֵי לְטַב אֲתוּסַף עַל שְׁנֵי:

v. 11. אִמְרַת לֹא אֲתַחֲוֵי עוֹר קָדָם רַחִילָה

דִּיהוֹה בְּאַרְעַת בֵּית שְׁכַנְתָּהּ דִּי בַּה

אֲרִיכוֹת חֵיָא וְלֹא אֶפְלַח קְדָמוּהֵי עוֹר

בְּבֵית מְקַדְשָׁא דְמַתְמָן עֵתִיר לְמַפֵּק

חֲדָא לְכַל יְתָבֵי אֲרַעָא מֶלְמַדְר בִּירוּשָׁלַם

קֶרְתָּא דְקוּדְשָׁא מְדוּרֵי פֶסֶק:

v. 12. מִפְּנֵי דְרֵי אֲתַנְטִילוּ יוֹמֵי אֲתַקְצִיפוּ

וְגָלוּ מִנֵּי אֲתַכְפִּילוּ כְּמִשְׁכַּנָּא דְרַעֵי

אֲתַקְפִּירוּ

D

אֶת־קִפְדוֹ כְּנֹל גִּרְדָּאִין הָיָה מִיָּקֵר
מַלְכוּתִי אֲנִי גָּלִי יָמָיו וְלִלְוֹתַי שְׁלִימוֹ:
v. 13. נִהְמַת עַד צַפְרָא כְּאַרְיָא וְנָהֵם וְתִכְר
גִּרְמֵי חוּתָא פֶּן מִתְבְּרִין מִן קָדָם דִּוְנָא
כֹּל גִּרְמֵי יָמָיו וְלִילְוֹתַי שְׁלִימוֹ:

v. 14. כְּסוּסִיָּא דִּיאַחִיר וּמְנַצֵּף בֵּן נְצִיפַת
וְנִהְמַת כְּיוֹנָה זְקִפַת עֵינֵי דִייתִי לִי רוּחַ
מִן קָדָם דְּשִׁכְנָתָהּ בְּשָׂמִי מְרוּמָא יִהְיֶה
קִבְּל צִלוֹתֵי עֵבֶר בְּעוֹתֵי:

v. 15. מָה אִמְלִל תּוֹשִׁבְחַתָּא וְאִימֵר קְדָמוּהִי
וְהוּא אֲסִינִי טַבְּוֹן לְמַעַבְר עָמִי מָה
אֶפְלַח וְאֲשַׁלֵּם קְדָמוּהִי כֹל שְׁנִיָּא דְּאוּסִיף
עַל חַיִּי וְשׁוּיב מְמַרִּיר נַפְשׁוֹ:

v. 16. יִהְיֶה עַל כֹּל מִיתָיָא אִמְרַת לְאַחִיאָה
וְקָדָם כּוֹלְחוֹן אַחִיִּית רֹחֵי וְאַחִיָּתַנִּי
וְקִימְתַנִּי:

הָא

v.17. הֵא לְעַבְדֵי אֹרֵיתָא סְגִי שְׁלַמָּא קְרַמְךָ

וְאַתְּ מוֹתִי מְרוּרָא לְרַשְׁעִיָּא בְּכֵן כֹּד

13.

יָדַעַת יוֹם מוֹתִי שְׁפַכְתָּ דְּמַעְתִּי בְּצִלוֹ

קְרַמְךָ מֵר לִי סְגִי וְאַתְּ אֲתַרְעִית בְּחַיִּי

כְּדִיל דְּלֵא לְחַבְלָא נַפְשִׁי אֲרִי אֲרַחֲקָא

14.

מִן קְרַמְךָ כֹּל חַטָּאִי:

v.18. אֲרִי לָא דְּבַשְׂאוּל מוֹרֵן קְרַמְךָ מִיתָיָא

לָא מְשַׁבְּחִין לָךְ לָא מְסַפְּרִין נַחְתֵּי

נֹב בֵּית אֲבָדְנָא לְפּוֹרְקַנְךָ:

15.

v.19. רַחֲמֵי חַי יוֹרֵי קְרַמְךָ כּוֹתֵי יוֹמָא

הָרִין אֲבָהֵן לְבְּנֵיהוֹן יַחוּזֵן גְּבוּרְתְךָ

וְיִוְרוּן לְמִימְרֵךְ רַכְל אֵלִין קְשׁוּט:

v.20. יְהוּה לְמַפְרָקְנָא אֲמַר וְנַגּוֹן תּוֹשְׁבַהֲתָהּ

16.

נְנַגְזָן כָּל יְמֵי חַיְנָא עַל בֵּית מְקַרְשָׁא

דִּיהוּה:

D 2

R. JO-

R. JOSEPHI SAGGI-NAHOR
TARGUM
PSALMI I.

v.1. טוֹבָה רַגְבֵּךְ הָיָה הַלֵּךְ בְּמַלְכֶת רְשִׁיעִין

וּבְאוֹרֶחַת חֵיבִין לֹא קָם וּבִסְעֵת מִמְּקַנִּי
לֹא אֶסְתַּחֲר:

v.2. אֱלֹהִים בְּנִימוּסָא דְיוֹ רְעוּתָהּ וּבְאוֹרֶיתָהּ

מִרְנָן יִסֵּם וְלִילֵי:

v.3. וַיְחִי כְּאֵילָן חַיִּי וְנִצִּיב עַל טִיפֵי מוֹי

דִּי אֲנִיבִיה מִבֶּשֶׁל בְּעַדְנָהּ וְאַטְרַפּוּי לֹא
נִתְרִין וְכֹל לִבְלָבוּי רַמְלָבְלָב מִגְרִיר וּמִצֶּלַח:

v.4. לֹא מִטּוֹל הֵיכְנָא רְשִׁיעֵי אֱלֹהִים כְּמוֹתָא

דִּי תִשְׁקַפְנָה עֲלֵעוֹלָא:

v.5. מִטּוֹל הֵיכְנָא לֹא יִזְכּוּן רְשִׁיעֵי בְיוֹמָא

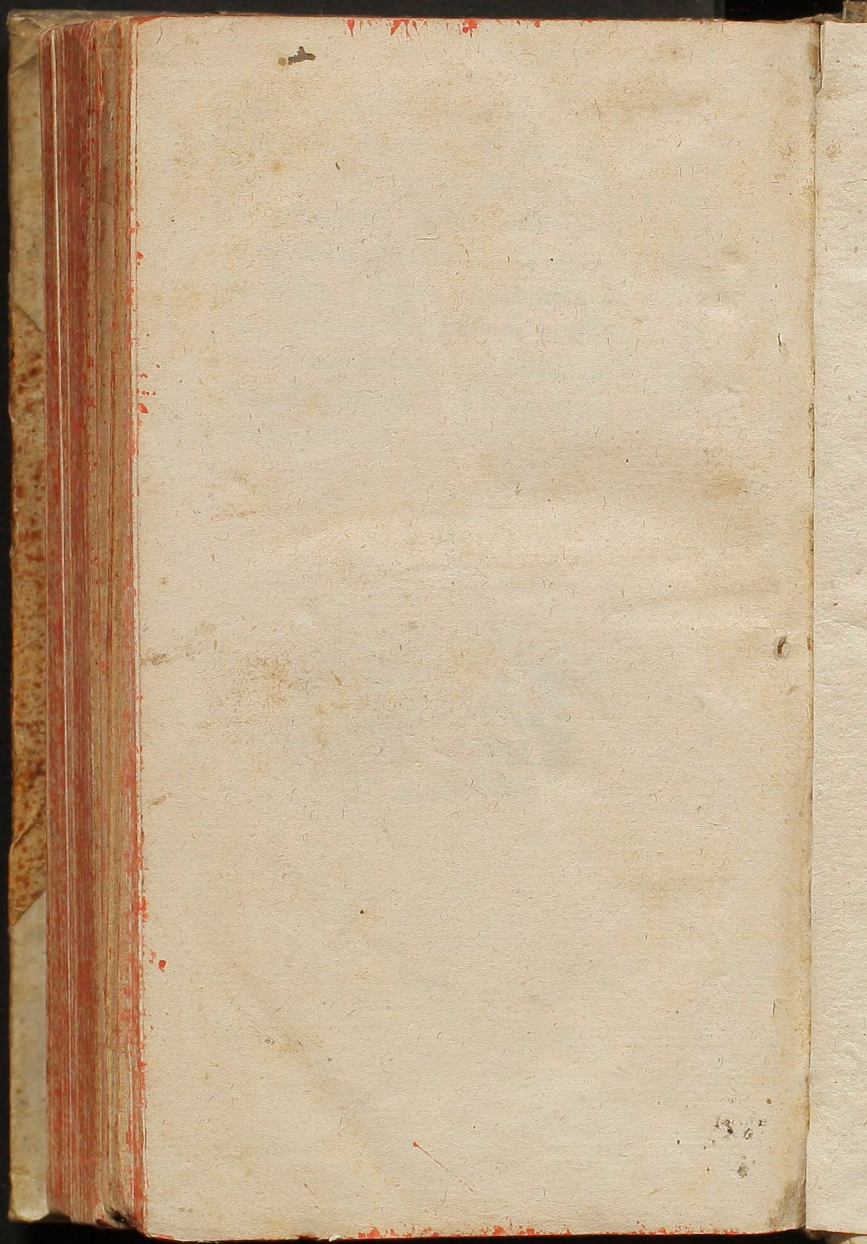
רַבָּא וְחֵיבִין בְּסִיעֵת צְדִיקָא:

v.6. מִטּוֹל דְּגְלֵי קָרָם יְהוּה אֹרַח צְדִיקָא

וְאוֹרַחְתָּהוֹן דְּרְשִׁיעֵי תְחַזְבֵּר:

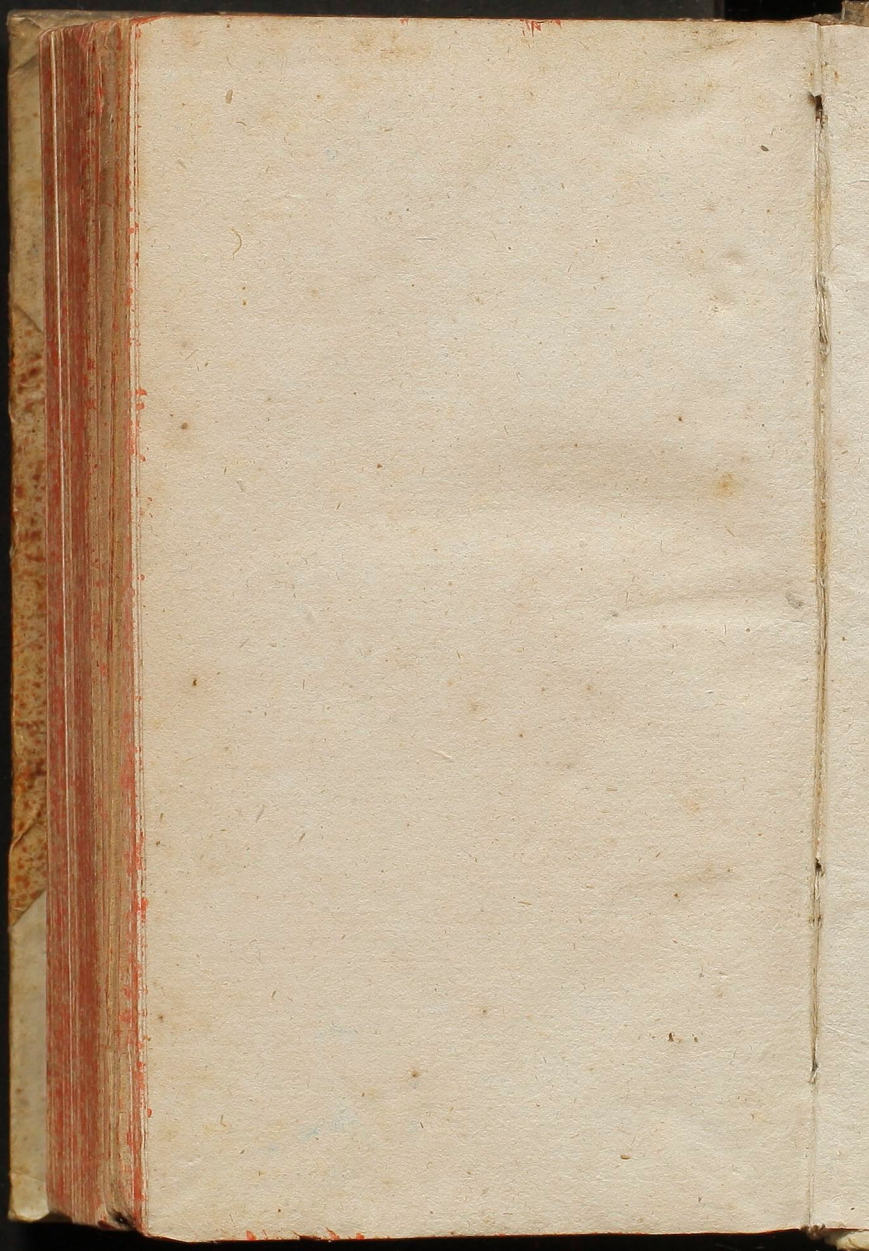

Aa 2155

ULB Halle

3

004 538 978

TA → 01 f
NB 1 Stück

169

...

VD17
VD18

Handwritten signature or initials in blue ink

3

TARGUMIM

IN

AUDITORUM

IN

EMIA JULIA.

LMSTADII,

WOLFGANGI HAMMII

cad. Typogr.

